

Memòria justificativa per a l'inici del procediment per a l'elaboració d'un Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears

L'Estatut d'autonomia, aprovat per la Llei orgànica 1/2007 de 28 de febrer, (BOIB núm. 32 ext., d'1 de març), estableix en l'article 36.2 que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desplegament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

La publicació de la Llei orgànica 3/2020 de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2008, de 3 de maig d'Educació, (LOMLOE), ha introduït canvis en l'ordenació i l'organització dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria establerts al Reial Decret 1105/2014, de 26 de desembre, per qual s'estableix el currículum bàsic de l'educació secundària obligatòria i del Batxillerat.

En data 17 de març de 2022, s'ha publicat la Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears, que té com a objectiu la millora de la qualitat de l'educació a les Illes Balears. Aquesta norma incorpora les noves sensibilitats i demandes socials vers l'educació per ser capaços de reafirmar la confiança en el sistema educatiu i promoure un nou impuls a les vies de l'èxit educatiu. No obstant això, la millora de la qualitat requereix el diàleg permanent amb la comunitat educativa i tots els agents implicats, des d'un compromís col·lectiu per a la recerca de les respostes més adients a les necessitats que planteja el sistema. La redacció de la Llei 1/2022 s'ha realitzat amb coherència amb la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

El Govern estatal ha aprovat el Reial Decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació secundària obligatòria, que s'adapta als canvis introduïts per la LOMLOE. L'aprovació d'aquest Reial decret 217/2022 deroga el Reial decret 1105/2014 anterior, si bé els ensenyaments mínims establerts a aquest Reial decret, d'acord amb la disposició transitòria primera, seguiran sent d'aplicació al segon i quart d'ESO durant el curs escolar 2022-2023.

A més a més, també es deroga el Reial decret 984/2021, de 16 de novembre, pel qual es regula l'avaluació i la promoció a l'educació primària, així com l'avaluació, la promoció i la titulació a l'educació secundària obligatòria, el batxillerat i la formació professional, que d'acord amb la disposició transitòria segona es mantindrà vigent per als cursos segon i quart durant el curs escolar 2022-2023.

Amb la publicació d'aquest Reial decret 217/2022, es fa necessari adaptar i modificar l'actual normativa autonòmica reguladora del currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.

Així el Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i Ordre de la consellera d'Educació, Cultura i Universitats de 20 de maig de 2015 per la qual es desplega el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, es veuen directament afectats per aquesta nova regulació, per la qual cosa es fa necessària la seva adaptació mitjançant l'elaboració d'un nou decret de currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.

Pel que fa referència a l'avaluació dels alumnes d'ESO, aquesta es durà a terme mitjançant una ordre del conseller d'Educació i Formació Professional que es tramitarà com a desplegament d'aquest Projecte de decret. Durant els darrers cursos escolars, l'avaluació dels alumnes d'ESO s'ha dut a terme mitjançant resolucions del director general de Planificació, Ordenació i Centres aprovades per a cada curs escolar, que juntament amb el Decret 34/2015, constitueixen la normativa reguladora de l'avaluació. L'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura de 22 de desembre del 2008, sobre l'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat d'educació secundària obligatòria a les Illes Balears (BOIB núm. 2 de 3 de gener de 2009), si bé no va ser derogada expressament, la regulació de l'avaluació que conté es va veure totalment superada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa (LOMCE) i pel Decret 34/2015, quedant a la pràctica sense contingut aplicable.

Així, i per de dur a terme tots els canvis prevists en la normativa estatal, des de la Conselleria d'Educació i Formació Professional, mitjançant la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres, es vol iniciar el procediment per elaborar un nou

decret que estableixi l'estructura i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears d'acord amb aquestes modificacions.

Atesa la informació que el Govern estatal proporcionava a les comunitats autònomes, i per tal de donar a conèixer amb anterioritat les intencions sobre la nova regulació dels currículums de cada etapa educativa, la Conselleria d'Educació i Formació Professional va considerar oportú, d'acord amb els esborranys dels reials decrets facilitats pel Ministeri, realitzar abans de l'aprovació definitiva d'aquests, la consulta pública prèvia a l'elaboració dels decrets autonòmics. Les dates de publicació que es plantejaven, i el calendari d'aplicació dels nous currículums, va fer considerar del tot necessari avançar la tramitació el màxim possible, per poder aprovar la normativa autonòmica abans de l'inici del curs 2022-2023.

Així, per Resolució del conseller d'Educació i Formació Professional de 12 de gener de 2022, es va ordenar substanciar una consulta pública prèvia a l'elaboració del Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, prevista a l'article 55 de la Llei 1/2019, de 31 de gener del Govern de les Illes Balears, en aplicació de l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les Administracions Públiques. Aquesta consulta, si bé s'hagués pogut evitar acordant la tramitació d'urgència, d'acord amb l'article 55.2h) de la Llei 1/2019, de 31 de gener, es va voler realitzar de forma ordinària per tal que els possibles interessats poguessin disposar de la informació sobre les intencions de la conselleria i d'un termini més ampli per fer aportacions en aquesta fase.

Com a conseqüència de la consulta pública efectuada des del dia 17 al dia 31 de gener de 2022, es van fer 69 visites i es van rebre dues aportacions mitjançant el portal de participació ciutadana, una particular i una altra del Col·legi Oficial de Dietistes-Nutricionistes de les Illes Balears.

— L'aportació particular per part del Sr. Llorenç Pons Llabrés indicava que :

El més important per a nosaltres és que el currículum sigui competencial, que inclogui el desglossament dels indicadors de les competències per nivells (igual que tenen altres comunitats autònomes) ja que si hem d'avaluar i decidir la promoció i titulació dels alumnes en base a aquestes competències, és imprescindible claredat i concreció en les competències.

Ens preocupa la presència de la religió en el currículum (a més, com a matèria no avaluable) i ens preocupa quines alternatives hi haurà a aquesta matèria ja que ens els darrers anys totes les opcions que hi ha hagut (estudi assistit // societat, cultura i religió // valors ètics, etc.) han estat insatisfactòries per a

l'alumnat i professorat. A més, al nostre parer cap religió com a doctrina no hi cap dins el currículum, i com a ideologia, la seva influència ja està suficientment documentada en el currículum de geografia i història.

Respecte de la distribució horària, pensam que el més adient seria que la Conselleria estableixi un banc de matèries optatives amb les hores corresponents a partir del qual cada centre les pugui adaptar a la seva realitat.

- Pel que fa a aquesta aportació posar de manifest que el desglossament dels indicadors de les competències per etapa estan recollits a l'annex 1 del l'esborrany del Projecte del reial decret

- En relació amb la religió i la presència en el currículum indicar que aquesta ve regulada en el Reial decret 217/2022 i es tracta de normativa bàsica en la qual el govern de les Illes Balears no hi té competència.

- La regulació horària a què fa referència, cal indicar que, tal com es fa constar a l'al·legació, la Conselleria d'Educació i Formació Professional establirà un banc de matèries optatives amb les hores corresponents.

— En relació amb l'aportació del CODNIB, consistent en la inclusió d'una àrea específica "matèria alimentació i nutrició" cal indicar que el dia 30 de març de 2022 es va publicar el Reial decret 217/2022, d'1 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació secundària obligatòria. A la Disposició final primera, d'aquest Reial decret se n'estableix el caràcter bàsic, de forma que les matèries que apareixen en els articles 8 i 9 seran també les que s'hauran de fixar en el Projecte de decret autonòmic. Aquests constituïran els àmbits d'aprenentatge en els quals els professors hauran de dissenyar situacions d'aprenentatge, globals, significatives i estimulants, per tal que els alumnes puguin assolir els objectius de l'etapa.

L'educació per al consum responsable i desenvolupament sostenible, i l'educació per a la salut, són uns dels principis pedagògics (punt 5 de l'article 6 del Reial decret) de la intervenció educativa de l'etapa. A més, l'annex I Perfils de sortida dels alumnes al finalitzar l'educació bàsica, del Reial decret 217/2022, estableix les competències clau de l'etapa i fa referència específica al fet que els alumnes han d'adquirir els aprenentatges per tal d'aconseguir desenvolupar estils de vida saludable a partir de la comprensió del funcionament de l'organisme i la reflexió crítica sobre els factors interns i externs que incideixen en aquesta, assumint la responsabilitat personal i social en la cura d'un mateix i en la cura de les altres persones, així com en la promoció de la salut pública.

Als Descriptors operatius de la Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA) fa referència a que els alumnes, han d'aprendre a contribuir al benestar físic, mental i emocional tant del seu propi com de les demés persones, desenvolupant habilitats per tenir cura d'ells mateixos i de les persones que els envolten a través de la corresponsabilitat. Ha de consolidar estil de vida saludable per el seu benestar físic i mental.

Igualment a l'Annex II, Biologia i Geologia, també és essencial que els alumnes coneguin el funcionament del seu cos i abandonin idees preconcebudes sexistes per poder comprendre i donar argument al desenvolupament sostenible com un objectiu urgent i sinònim de benestar, salut i progrés. Això permetrà qüestionar els hàbits propis i aliens, i millorar la qualitat de vida segons el concepte *one health* (una sola salut): salut dels essers humans, d'altres essers vius i de l'entorn natural.

A la matèria d'Educació física també s'estableix entre d'altres que aquesta matèria ha de permetre establir les bases per a l'adquisició d'un estil de vida actiu i saludable, incidint en la importància de la nutrició sana i responsable.

Per tant l'atenció educativa a aquests alumnes ha d'incloure explícitament la planificació d'hàbits de vida saludables i l'actuació com a consumidors responsables, des d'un tractament globalitzat a totes les matèries que conformen l'educació secundària obligatòria. Evidentment aquests principis seran inclosos de forma íntegra en el Decret de currículum autonòmic d'aquesta etapa.

Per aquest motiu, no es considera necessari incloure una matèria específica com la de «matèria alimentació i nutrició» que es proposa per part de CODNIB dins de l'ordenació de l'educació secundària obligatòria.

El plantejament curricular de les matèries que apareixen a l'annex II d'aquest Reial decret 217/2022 i la seva definició orientativa per a la concreció curricular dels centres que imparteixen aquesta etapa deixa suficient marge als equips docents perquè puguin incorporar a les situacions d'aprenentatge els elements d'alimentació i nutrició saludable de forma transversal i significativa que es proposa en el seu escrit.

En tot cas, un cop el Projecte de decret de currículum d'aquesta etapa iniciï el tràmit d'audiència i informació pública, es podran realitzar les al·legacions que es considerin oportunes.

La Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, regula el procediment per l'elaboració de disposicions reglamentàries i estableix que el procediment s'inicia per resolució motivada del conseller competent per raó de la matèria. En tot cas, si es donen circumstàncies que motiven la tramitació urgent, aquestes s'han de fer constar degudament justificades en la resolució d'inici.

Atès que el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'educació secundària obligatòria s'ha publicat en data 30 de març de 2022, i que a la disposició final tercera, calendari d'implantació, s'estableix que allò establert en aquest Reial decret s'implantarà per als cursos primer i tercer d'ESO en el curs 2022-2023, i per als cursos segon i quart en el curs 2023-2024, és necessari que, abans de l'inici del curs, i amb la màxima antelació possible, els centres disposin de la normativa autonòmica aplicable per aquest curs 2022-2023.

Tots aquests canvis normatius provocats per l'aprovació de la normativa bàsica estatal impliquen una tasca de treball molt important tant per part de l'administració educativa autonòmica com per part dels equips directius i professors dels centres educatius. Aquests necessiten, no només disposar de la normativa autonòmica aplicable vigent, sinó també de la formació adequada que els permeti implantar tots els canvis de manera efectiva per al curs 2022-2023.

A tot això, cal afegir que les circumstàncies excepcionals d'aquests darrers cursos generada per la COVID-19, ha provocat canvis en les infraestructures, metodologia, organització d'aula, protocols, etc., que ja ha suposat un desgast important en el conjunt de docents. A més a més, les contínues baixes i confinaments per part del personal docent a conseqüència dels efectes de la pandèmia, genera una manca de personal extraordinària dins els centres. Aquestes mancances provoquen que el personal docent de cada centre hagi de realitzar tasques de suport per cobrir la manca d'efectius, als efectes de mantenir la normalitat en la impartició de la seva tasca i amb l'objectiu de no perjudicar els alumnes en el seu procés d'aprenentatge.

Per aquests motius, es considera del tot necessari ordenar que la tramitació d'aquest Projecte de decret es faci per la via d'urgència d'acord amb l'article 61 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, perquè els centres puguin disposar dels decrets autonòmics de currículum amb la màxima antelació possible a l'inici del curs 2022-2023. D'aquesta manera, s'aconsegueix més temps per tal d'assumir els canvis que la nova normativa genera en el sistema educatiu autonòmic, i es facilita una implantació amb garanties a tots els centres educatius de les Illes Balears.

Cal posar de manifest que el 17 de març de 2022, s'ha publicat la Llei 1/2022, de 8 de març, d'educació de les Illes Balears. Aquesta Llei s'adapta a les modificacions introduïdes per la Llei orgànica 3/2020 de 29 de desembre, LOMLOE, per la qual cosa, la redacció del Projecte de decret objecte d'aquesta memòria, es realitzarà d'acord amb les disposicions que s'hi estableixen.

El Decret 11/2021, de 15 de febrer, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, regula les competències de la Conselleria d'Educació i Formació Professional.

Per tot l'exposat i analitzades les aportacions en la fase de consulta pública prèvia, es considera adequat proposar al conseller d'Educació i Formació Professional l'inici d'un procediment per elaborar un Projecte de decret que reguli el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, i que aquest es tramiti per la via d'urgència. Posteriorment serà necessari desenvolupar l'avaluació de l'etapa mitjançant una ordre específica d'avaluació.

Palma, 31 de març de 2022

El director general de Planificació,
Ordenació i Centres

Antonio Morante Milla

